

Оила соёлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарордир.

Ислом КАРИМОВ

23 (1072)-сон 6 июнь 2012 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

Яхшиларнинг
яхшиси

3

4

Эркакларга
хос хасталик

5

8

Театрга
киролмадик

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН!

Барібір үзимизнің бүгдой нонимиз шириң-да!

Машраб НУРИНБОЕВ
сурат-лавҳасы.

ДОИМИЙ ПРОПИСКА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ

Жараён

Ўзбекистон Республикасында ичке ишлар вазири, генерал-лейтенант Б. Маттиобовнинг бүйругига биноан 2012 йил 14 майдан Узбекистон Республикасы фуқароларини Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятига доимий прописка қилиш тартиби тұрғысданы «Йўрікнома» күнгө кирди ва фуқароларни прописка қилиш бошланды. Кўпчилликни қизиқтпраётган ушбу масалага атрофлича аниқлик киритиш ҳамда түрли саволларни батағсиз шарҳлаб берини Узбекистон Республикаси ИИВ Хорижга чиқиш, кепиш ва фуқароликни расмийлаштырыш бошқармаси бошлиғи, полковник Бадридин Шорихспевдан иштимос қилилди.

— Мазкур Йўрікнома Узбекистон Республикасининг «Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилинни лозим бўлган шахслар – Узбекистон Республикаси фуқаролари тоифаларининг Рўйхати тўғрисида»ги Конуни ва республика

лиса Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 16 февралдаги «Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилинни лозим бўлган шахслар – Узбекистон Республикаси фуқаролари тоифаларининг Рўйхати тўғрисида»ги Узбекистон Республикаси

Конунини амалга ошириш чорадбирлари ҳақида»ги Каорига мувофиқ фуқароларимизни Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилиш тартибини белгилаб беради.

Доимий прописка қилиш ички ишлар идоралари томонидан амалга оширилади ҳамда жамоат хавфисизлигини таъминлаш ва ҳуқкубузарликнинг олдини олиш, шунингдек, ахоли миграциясини хисобга олиш мақсадида фуқаронинг Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти худудининг муайян жойида яшаши фактини аниқлашни назарда тутади.

6

«МАТБУОТ
ТАРҚАТУВЧИ»

АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ —
доимий ҳамкоримиз!

ЭНГ УЛУФ БОЙЛИК

Юртбошимиз таъбири билан айтганда, инсон зоти ёч қаноч хотира сиз яшай олмайды. Зеро, ўтмишни кадрлаш хар қандай шахснинг маънавий дунёсини бойтади, ўтгандар руҳини шод этиди, ёруғ кунларга шукроналар айтиб, эртанги кунга умид, катый ишонч билан қарашга ундаиди. Миллатимиз, ҳалқимизнинг ўтмиши билитган тарих саҳифаларини вақаclar эканмиз, унинг ҳар бир дақиқаси, ийли, асрни азиз-авлиёлар, буюк аждодларимиз — олимум фузалорлар, заҳматкаш инсонларнинг асрларига татигулилар. Президентимиз ташаббуси, бевосита раҳнамолиги осбекиёс хизматларини ўзида ўчмас килиб мурхлаган.

Мустақиллик шароғати билан аждодларимиз руҳи-поклари улугланмоқда, уларнинг бой маънавий мероси ҳалқимизга етказилмоқда, қадамжолар обод килинмоқда. Уларни хотира лаш, ёдга олиш сабов-ку! Ана шу ҳақиқатни англаб етган, мушоҳадаси кенг, фаросати юксак, акли комил эл фарзандларимиз. Чунки шундай ҳалик сабов ишлар килишга қодир, шундай элгина тархиҳини, алломаларини хотира лашга, кадрлашга қодир десак муболага бўлмайди.

Президентимиз ташаббуси, бевосита раҳнамолиги ос-

тида Тошкенти азимда Хотира майдонига асос солинди. Бу улугвор манзил буғунги кунда миллатни, ҳалқни бирлаштирувчи, жисплаштирувчи мукаддас қадамжога айланди. Ёки Шаҳидлар хотираси мажмусини олайлик. Бу муборак зиёратго ҳам Ватанимизнинг шаъни, эрки ва озодлиги ўйлида шахид кетганлар руҳи-покига кўйилган ўлмас ҳайкалдиди.

Қайтар дунё дейдилар. Йотишимиз комилки, ўтмиши улуглаган, азиз зотлар номини адабиятга муҳрлаганларга кўрсатилган иззат-икром эртанги кунимиз эгалари бўлмиш ёш авладлардан кайтиши аник. Зеро, кўнгил азизлар хотираси учун ҳамиша муштоқ бўлса, замондошлиримиз қалби хотиржамлик топади, ёшларимиз анъанави давом этитириб, "Бу мукаддас Ватанда азиздир инсон" ақида-сига қатъий амал килиб, яна гайрат-шижоат билан бўнёдкорлик сари интиладилар.

Абдували АБУСАИДОВ,

Самарқанд давлат университети кафедра мудири, филология фанлари доктори, профессор

ТАЛАБАЛАР УЧУН ЯНА БИР ИМКОНИЯТ

Мамлакатимизда аҳолининг ҳимоя ва кўмакка муҳтоҳ қисмига баҳоли курдат ёрдам бериш, ёшларни спорта кенг жалб этиш, хотин-қизлар, болалар саломатлигини мухофаза қилиш борасида "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" ҳамда "Мехр нури" ҳамгармаси ногдавлат ташкилотлар ҳамкорлигига кўплаб ҳайрли лойиҳаларни амалга ошироқда. Ўтказилаётган ижтимоий лойиҳалар, ҳайрия марафонлари, спорт мусобакалари, маврикий анжуманлар жамиятимизда соглом турмуш тарзини қарор топтиришга хизмат қилмоқда.

"Мехр нури" ҳамгармасининг "Ижтимоий ҳимоя" лойиҳаси кўп фарзандлар, кам таъминланган оиласларга моддий ва молиявий кўмак кўрсатишга қаратилган бўлса, "Хомийлик ёрдами" йўналшида ҳамгарма кўплаб умумтавълим ва тибиёт мусассасаларини, Мехрибонлик уйлари, болалар боғчалари, мактаб ва Саховат уйларини қайта таъмирлаш ва жиҳозлаш ишларини амалга ошириди. "Таълим грантлари дастури" ва "Иқтидорли талабалар учун стипендиялар дастури" орқали ёш истебодларнинг ижодий интилишлари рагбатлантирилоқда. Ҳар йили минглаб

янги истебодлар кашф қилинмоқда. Ўтган ҳафта "Мехр нури" ҳамгармаси ва бир қатор ногдавлат ташкилотлар ҳамкорлигига Ташкент педиатрия тиббёт институтида замонавий спорт маж-

муасининг фойдаланишига топширилиши ҳам ёшларнинг ҳар тарафлама баркамол бўлбіл улгайиш и ўйлида яратилаётган шароитлардан бири бўлди.

Янги спорт мажмусида оғир атлетика, кураш, гимнастика, фитнес, минифутбол, баскетбол, волейбол ва бошқа кўплаб спорт турлари билан шуғулланиш учун барча шароитлар мавжуд. Замонавий спорт инвентарлари билан хиҳозланган заллар, тренажёр хоналари талабалар ихтиёрига топширилди.

Мехр нури" ҳамгармаси қисқа муддатда талабаларимизга шундай замонавий спорт мажмусида шуғулланши имконини яратиб берди. Бунга жавобан талабаларимиз "Универсиада" мусобақалари, ҳалқаро турнирларда ўз истебодларини намойиш этишиди, — деди мажмуманинг очилиш маросимида сўзга чиқсан Тошкент педиатрия тиббёт институти ректори Ботир Даминов.

Ўз мухбиришимиз.

ЙИЛНИНГ ИЛК ҲОСИЛИ

Бу йил пилла етиширишда об-ҳавон серёғин келиши ипак куртларининг пилла ўраш муддатини бирор узайтирган бўлса-да, пиллакорларнинг самарали меҳнатлари туфайли мўлжалдагидан кўп ҳосил етиширилди. Буни Китоб тумани мисолида яққол кўриш мумкин.

Аввало шунни алоҳида таъкидлаш керакки, бу йилги мавсум олдидан 46–48 нафар пиллачилик звеноларининг ҳар бирига ўсимлик мойн ва ун тарқатилиб, моддий манфаатдорлиги таъминланди. Шунингдек, бўнак пуллари ҳам берилди. "Китоб ипак" МЧЖ раиси Насиба Нуров-

ванинг таъкидлашича, баҳорда мавжуд тут дараҳтлари парваришига алоҳида ётибор бериллиб, озиқлантирилди. Тутларнинг ҳар бир эвонга парваришиланган ипак куртига қараб таксимланлиги барг тақчилигининг олдини олди.

"Паҳтаобод" кишлоп фуқаролар йиғини худудигари пиллачилик звенолари кattагина тажрибага эга бўлиб, махсус ургуллик пилла етиширилди. Элёр Халимов, Гулсевар Турсунова, Наргиз Алиева, Кумири Халимова сингари пиллачилик звенолари биринчилардан бўлбіл ҳосил топширганларни учун ту-

пилла етиширишда Саттор Сайдовлар оиласи етиширилди. Улар 150 ўнинга 220 килограммдан ошириб ҳосил топширилди.

Дарвоқе, Саттор Сайдовларнинг Феруза, Гулзода, Озода сингари бир-бирадан чақон қизлари ипак куртлари парваришида алоҳида фойдайлик кўрсатдилар.

Туманда 391 тонна "кумуш тола" етишириш учун пилла топшириш ишлари давом этмоқда.

Шавкат СУЛТОНОВ,
"Оила ва жамият" мухбири.
Кашқадарё вилояти.

СУРАТЛАРДА: "Тошой Каромат Рустамова" фермер хўжалиги пиллачилиси Ферузга Сатторовна.

Фермер хўжалиги раҳбари Баҳодир Ашурев ҳамда Саттор Сайдовлар пилла ҳосилини кўздан кечиришмоқда.

Реклама ўрнида

Пиллализ — тилламиз

ман ҳокимлигининг маҳсус совғалари билан тақдирланиши.

— Пилла етиширишда Саттор Сайдовлар оиласи тенг келадигини топилмади, — деди "Тошой Каромат Рустамова" фермер хўжалиги раҳбари Баҳодир Ашурев. — Хўжалигимиз бўйича 11 кути ипак курти парваришиланган бўлслас, шунинг 2,5 кутисини Сайдовлар оиласи етиширилди. Улар 150 ўнинга 220 килограммдан ошириб ҳосил топширилди.

Дарвоқе, Саттор Сайдовларнинг Феруза, Гулзода, Озода сингари бир-бирадан чақон қизлари ипак куртлари парваришида алоҳида фойдайлик кўрсатдилар.

Туманда 391 тонна "кумуш тола" етишириш учун пилла топшириш ишлари давом этмоқда.

Шавкат СУЛТОНОВ,
"Оила ва жамият" мухбири.
Кашқадарё вилояти.

СУРАТЛАРДА: "Тошой Каромат Рустамова" фермер хўжалиги пиллачилиси Ферузга Сатторовна.

Фермер хўжалиги раҳбари Баҳодир Ашурев ҳамда Саттор Сайдовлар пилла ҳосилини кўздан кечиришмоқда.

олиб боришиб, қизиқарли учрашув, жонли мулокот-сұхбатлар, зиёратлар уюштирилди. Айниска, "Махалла — оила — мактаб" ҳамкорлиги кенг ўйла кўйилди, бевосита ота-оналар ва ўқувчилар иштироқида «Фарзандингиз таъланган касб», «Мен тўғри касб танладимми?» каби мавзуларда семинар-тренинглар, интерфаол усулда илгилишлар ўтказилди.

Шунингдек, инглиз тили фани ўқитувчилари Ҳуршида Маманова, Инабат Шамсиддиновалар томонидан фан ойликлари доирасидан ўтказилган «Бизнинг иқтидорлар» таддиирига кўпчиликда катта таасусрот колдирилди.

Битирувчи ёшлар иштироқида ташкил этиланган «Сўнгги кўнгироқ» кечаси эса ҳаяжонли мусиқий дастур ва саҳнавий кўринишларга бой бўлди.

Лола НОРМАТОВА,
Тошкент шаҳар Юнусобод туманинаги 271-мактаб психологи.

Оила ва жамият

Тадбир

МЕХР КЕРАК, ЭЪТИБОР ЗАРУР!

Пойтахтимизнинг Гаффор Ғулом номидаги истироҳат боғида Ҳалқаро болаларни ҳимоя килиш кунига багишлаб ўтказган байрам таддиирилар кўпчиликнинг кувончига кувонч кўшиди.

Табиийки, ҳар бир кичконтой бундай кунда ўзига хос соғва-салом кутади. Бу борада Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва "Сен ёлғиз эмассан!" республика жамоатчилик болалар жамғармаси анъанавий тарзда ташаббусини ўз кўлларига олишибди. Улар ҳамкорлигига жорий йилнинг 26 май – 2 июн кунлари "Ҳар бир фарзандга – меҳр, ётибор!" шиори остида маҳсус хафталик ташкил этилиб, унда пойтхатдаги барча туманларнинг ижтимоий ҳимояга мухожа оиласлари фарзандлари, имконияти чекланган болалар, Мехрибонлик ва Муруват уйлари тарбияланувчиларини байрам билан табрилаш максадида ҳайрия таддиирилар ўтказилди.

Шу куни ҳушмандзара боғнинг очиқ саҳнасида намойиш этилган концерт дастури жажжи мөхмоналарни кувонтирган бўлса, иходиёт марказлари томонидан ташкил этиланган кўргазмалар болажонлар тасаввур оламини кенгайтиришга хизмат қилди. Шахмат, шашка, стол тенниси ва асфальта расм чизиш бўйича ўтказилган мусобақалар байрамга ўзгача шукух бағишилади. Шунингдек, касб-хунар коллежлари, академик лицей ва умумтаълим мактаблари ўқувчилари иштироқида Бола ҳукуклари тўғрисидаги Конвенцияга багишиланган мавзу юзасидан викторина ташкил килиниб, голибларга ҳомийлардин согланишлари улашилди.

— Буғунги байрам менга жудаим ёқди, — деди Юнусобод туманинаги 246-мактаб ўқувчisi Нафосат Усмонова. — Тенгдошларининг саҳна чиқишилари, цирк артистларининг томошлари айниска кизикарли бўлди. Машхур қўшиклиарни кўшиклирага маза килиб раксга тушдим.

Болаларни кутлаш учун келган санъаткорлар байрам таддиирига ўзгача файзу тароват бағишилади.

**Дилроз АБРАЕВА,
Бекзод САМАНДАРОВ.**

КАЛДИРГОЧЛАР УЧИБ КЕТЯПТИ

2011-2012 ўкув йилида мактабимизнинг 9-синфини 117 нафар ўқувчи битиряпти. Эътиборли жихати, йил давомида улар билан малакали устозлар фаол иш-

...Озод ака ҳар тонг ишга отланар экан, падари бузрукворининг ўй тўридаги суратига меҳр билан бокади. Отасининг тез-тез таъкидлаб турадиган ушбу сўзлари беихтиёр кулоги остида акс-садо беради: "Ўғлим, оила атамиш мукаддас даргоҳни покизса саклаш, гард юқтирумаслик сендан ҳам, жуфти ҳалолингдан ҳам катта маъсувият тараба қиласди. Оила бахти учун биргаликда, ахилликда харакат қилинглар. Шундагина асло кам бўлмайсизлар".

Эрини хушкайфийт билан ишга кузабиб қўйлан Гулбаҳор опа ҳам эрталабдан иккала келинини ёнига олиб, тўйга берилган буюртмаларни тикишга шаҳд билан кириши. Опа тонгдан севимли юмушига, кечқурон оиласи бағрига ошиқидиган меҳридарё, қалби күшдек ёруғ

з, Хурсандбек, Алишер, Бахтигул ҳам шу супола бошлаган анъанани шарафлаб келишияти.

Дарҳақиқат, Озод Сайдуллаев ўттиз йилдан бери Хива педагогика касб-хунар коллежида тасвирий санъат фани бўйича, умр йўлоши Гулбаҳор Собирова эса Кўшкўпир туманидаги Хадра қишлоғидаги 15-сон мактабда эстетика фанидан ёшларга сабоб бериши. Ҳозирги кунда Озод ака туман ҳалк таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиши бўлимида йўриқчи бўлиб исляпти. Гулбаҳор опа аса пенсияда. Шундай бўлса-да, бекор ўтириши орбилиди, оиласи бизнес асосидан ўз хонадонида тикувчиликни йўлга қўйган. Мана бир неча йилдирки, маҳалладаги кенинларга, ёш қизларга чеварлиғи хунарини ўргатяти. Кўрпастӯшак, ёстиқ, келин кўйлаклари учун берилган буюртмаларни ўз вақтида, кўнгилдагидек бажарип беришимодда. Эндиликада кўшни қишлоқлардан ҳам буюртмалар келмоқда.

Бу хонадон ахлининг томорқадан фойдаланиш бора-сидаги тажрибаларни ҳам таҳсинга лойик. Ҳосилга кирган бօғда олманинг етти, ўрикниң беш, нокнинг ўн, шафтотлиниг оли хили, хуллас, қандай мева бўлса, хил-хилидан бор. Томорқасидаги полиз, сабзавот маҳсулотларидан ҳам барака ҳосил олишади. Ҳатто кўклатлар, кулунина, пистагача ўзлари етишишияти. Томорқа ва боғи атрофини оғут, шотут, жайди, наъматмак, бўйтераклар куршаб турибди. Бир қарич ер ҳам буш эмас. Ранг-баранг, анвойи гулларни айтмайсизми? Қиши фаслида ҳам уй ичкарисида турфа баҳорий гуллар яшина, атрофа файз, кўнгилларга завъ бағишлади. Ён қўшинилари ҳам улардан ибрат олиб, мева-сабзавот, полиз маҳсулотлари харид қилиш учун бозорга боришимайди. Бу хонадон азоларининг чорвачилик, паррандачилик соҳасида эришаётган иотукларига кўпчиликнинг ҳаваси келмоқда.

...Энинг илик ва сокин оқшоми тушмоқда. Бундай пайтда тўкин дастурхон атроғига жам бўлган зиёкорлар оиласи бугунги амалга оширилган эзгу ишлари-ю, эртанги кун режалари ҳакида ўзаро мулоқотга киришадилар.

Абдулла САФОЕВ,
журналист.
Хоразм вилояти.

инсон билан умр риштала-ри боғлан-ганилиги учун тақдирдан миннатдор холда ишга берилиб кетди. Келинларининг чақ-қон ҳаракатлари-ю, тик-и шага иштиёқ билин кириш-ганиларидан

қалби фурурга тўлиб, ўтган йиллар бир-бир кўз ўнгда жонланга бошлади. Ҳадемай уларнинг оила қурганига ҳам кирк йил бўлади. Шунчак йилдан бўён улар хаётининг барча кувончу ташвишларини бирга баҳам кўриб келишияти. "Эр-хотин у ишни сен, бу ишни мен қилишим керак" деб вазифа "талашиб" ўтиришиади. Ҳатто янги келин бўлиб тушган кезларida кўёвнинг ўзи ҳам овкатга уннаб кетар, оқшом эса барча юмушлар баҳарлиб, биргаликда дастурхон атроғида яйраб овқатланишарди. Шу боис, тоғиш-тутишлари ҳам, турмуш тарзи ҳам, фарзандлари ҳам ҳеч кимдан кам бўлмади.

— Бизларни зиёкорлар оиласи дейишиди, — дейди Кўшкўпир туманинг Хадра қишлоғи, "Полвон" маҳалласида яшовчи Гулбаҳор опа Собирова. — Умр йўлдими, ҳали таълими аълоҳиси. У кишининг оталари Абдулла Сайдуллаев ҳам аввал ўқитувчи, сўнг 33 йил мактаб директори бўлиб ишлаган. Олти нафар фарзандлари ҳам ўқитувчиликни касбидан обрў-эътибор топиб келишияти. Тақдирни қарангни, бизнинг болаларимиз Феруза, Ҳафи-

БУ ШУНДАЙ ГУЛШАНКИ...

Ҳалқимиз азалдан оиласа катта эътирок, ҳурмат ва эътиром билан қараган. Каттага ҳурмат, кичика иззат кўрсатиш, ота-она ва фарзандларнинг ўз бурч-вазифаларини бажариш мажбуриятни ҳалқимизнинг асосий қадриятлари саналади. Бинобарин, бурч ва ўзаро ҳурмат оила мустаҳкамлиги, тинч-тотувлиги, кут-баракасини таъминлайди.

Аждодларимиздан мерос сифатида ўтиб келаётган аса шундай қоидалар бугунги ҳам заррача ўзгарган ўй. Ўзбек оиласларига кўплаб бўшка миллат вакиларининг ҳавас билан қараши ҳам шундан. Ҳавас қисса арайиди ҳам. Зоро, оила деб атамиш кўргонда ҳалқимизга хос бебаҳо қадрият, урф-одат ва анъаналаримиз камол топиб, авлоддан авлодга ўтиб келмоқда. Юртошларимизнинг оиласа муносабати ҳақида ҳар қанча фарҳанги гаписак ярашиди. Айтайлик, бирор оиласа нотинчик бўлса, факат кўни-кўшини эмас, бутун маҳалла шу оиласи муросага чақириша жон кўйдиради. Ваҳоланки, ҳеч қаерда нотинчига оиласларни кўни-кўшини ёки маҳалла-кўй ярашиши шарт, деган қоиди ўй. Бу удум факатгина бизнинг конимизда бор. Бизда ҳеч ким "Мен фалончига салом бердим", деб мактаммаганидек, бирор рўзгорни муросага келтирган юртошларимиз ҳам "Мен фалончиларни ярашиб кўйдим", деб жар солмайди.

Оила жамиятининг асосий бўғини ва ижтимоий таянчидир. Ҳар бир хонадоннинг баҳтиёлиги ва фаровонлиги, пировард натижада жамият барқарорлиги, гуллабашнаши ўйлида ҳизмат қиласди. Оила нафакат инсон наслини давом эттириш оиласи сифатида, балки жамият аъзоларини, айниқса, ўсиб келаётган ёш алводни милий истиқлолғоғи асосида тарбиялаш маскани сифатида ҳам катта ахамиятга эга.

Оила насл наслириш, асрлар оша тобобаларимиздан ўтиб келаётган урф-одатларни саклаш, жамият тинчлигига ўз ҳиссасини кўшиш ва энг асосийи, эртанги қунимизнинг таяни бўлган ёшларни тарбиялашга масъул бўлган улуг даргоҳидир. Президентимиз таъкидлаганидек, "Бу ёруғ дунёда ҳаёт бер олан, оила бор. Оила бор экан фарзанд деб атамиш бебаҳо нъемат бор. Фарзанд бор экан, одамзот ҳамиша эзгу орзу ва интилишлар билан яшайди".

Гулнора КУРБОНОВА,
Жомбай туман 2-сон ДНИ нотариуси.

Пиру бадавлатлар

ЯХШИЛАРНИНГ ЯХШИСИ

Телов — Оҳангарон туманининг сўслим қишлоқларидан бири. Бу гўша нафакат ўзининг кўркамлиги, балки ибрати оиласлари билан ҳам ажralиб турди. Айниқса Содиковлар оиласи хусусида гап кетса, меҳнат-севарлик, ахиллик бобида уларга етадигани кам, дея таъриф беришида.

— Ҳошимжон ота Содиков қишлоғимиз равнақи учун катта хизмат килган инсонлардан биридир, — деб сўз бошлади Телов қишлоқ фуқаролар ийгини маслаҳатчиси Мавлуда опа Умарова. — Шу боис теловликлар отани устоз, муаллим деб эъзолашади. Боиси, у киши шу худудда жойлашган 38-сон мактабда 26 йил директор лавозимида ишлаган бўлсаларда, лекин қишлоғимизнинг ободдиги учун меҳнатларини аямаганлар. Яхшиси, ўзлари билан сұхбатлашганинг маъқул, дея отаҳон яшидиган хонадонга бошлайди опа.

Тог бағрида ястаниб ётган бу қишлоқ ахли асосон боғдорчилек ва дехқончилик билан шуғулланади. Ҳошимжон отанинг ховлисидаги гулзорни кўриб қўзларимиз кувнаб кетди. Бир ёқда эса гарк пишган ўрик ва

жон хизмат вазифасини ўтаётганида жиноятчиларга қарши курашиб, мардларча ҳалок бўлган. Номи ва жасорати хукуматимиз томонидан шарафланган. Бир ота сифатида шундай жасур ва ватанпарвар ўғлонни тарбиялаганим билан албатта ҳар қанча фахрлансам арзиди. Ўглим Баҳтиёрхон миришор дехқон сифатида "Гулруҳ" фермер хўжалигини бошқариб кетлаёттири. Ихтиёрхон эса Оҳангарон

голослар кишининг хавасини кўзғайди. Отанинг илдам ҳаракатларидан у кишининг салқам саксонни корала-ганига ишонгингиз келмайди.

— Раҳматли Равшаной аянгиз билан 58 йил умргузаронинг кўлдик, — дейди отаҳон. — Уч ўғил, беш қизни вояга етказиб, элга кўшдик. Кўз тегмасин, бирортасининг ортидан ҳали маломат эшитганимиз ўй. Бу нима-нинг маҳсули, албатта, тўғри тарбиянинг-да.

Мен кўп йиллик ҳаётин тажрибамдан келиб чиқиб айтаманки, оиласа энг аввал, ота-онанинг ўрни мухим роль ўйнайди. Масалан, ўзимдан киёс, аёлим уйда оқила, сариштари бўлганидан ташқари, 30 йил меҳнат вояга етказиб, элга кўшдик. Кўз тегмасин, бирортасининг ортидан ҳали тифайлими, фарзандларимиз ҳам кобил, ҳалол, меҳнаткаш бўлиб улайди. Куш ўсида кўрганини қула-диги, деганлари рост экан. Болаларидаги оиласларварлик, ишчанлик энди қаранг, уларнинг фарзандларига ҳам ўтган.

Менинг падари бузрукворимиз уста Содиков ҳар қандай мартаба керак.

Минг шукрли, бугун ўн етти неварам, учта чеварам багримин тўлдириб турибди. Уларга ҳам ўзим босиси ўтган заҳматли ҳаёт сабоқларини ўргатяпман. Эртанги кунда бу ўгит ва сабоқлар уларга аскотишига аминиман.

Ҳошимжон ота чин маънода зиёлива дунё кўрганлиги боис унинг ҳар бир ҳикоясида ҳаёт ҳикматлари яшириян. Гарчи ҳозирги кунда пенсияда бўлсалар-да, ҳамон маҳалл-кўй, қишлоқдошларининг кувонин-ташвишларига шерик. Маслаҳат, йўл-йўрик сифатида эрнамайди. Бундай инсонлар табиити, ўзлари умргузаронлик килаётган гўшанини ишончилиги таънилари яъни яхшиларнинг яхшиси дея таърифлашга арзиди.

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.
Тошкент вилояти.

Реклама ўрнида.

Инсон зоти борки, у хоҳ йигит, хоҳ киз бўлсин, ба-логат ёшига етгач, ажойиб хунари, севимли турмуш ўртоғи, ҳамма ҳавас қиласиган мустаҳкам оиласи бўлмогини орзу қиласиди. Аммо... Ҳаёт ҳар доим биз ўла-ганичалик, орзу қилганчалик теп-текис бўлавермайди. Ҳамма ҳам ўзи интизор кутган шахзода-маликасини учратавермайди. Тақдир битикларидан кочиб қайга борадик?

Республика "Ихтимоий фикр" маркази ўтказган сўровномага кўра, оиласда дунёкашнинг мос келмаслиги оқибатидаги юзага келадиган келишмовчилик эркакларда 35,2%, аёлларда 36 фоизни ташкил этар экан.

...Соҳибхон олий ўкув юрти-нинг биринчи курсида таҳсил олалётган пайтидек ота-онаси унинг "бошини иккита" қилиб қўйиши. Келин ҳам эндиғина 17 ёшига кирган, рӯзгор испашрида деярли укуви йўқ эди. Тўйдан кейин бир ҳафта ўтгач, кўёв бола ўқишига жўнади, чимиджига соумаган қиз эса ҳайона-қайнатанинг қарамогида қолди. Соҳибхон дастлаб иккича ҳафтада келиб-кетиб юрди, кейин талабалик ташвишларидан бўшамади. Вақт ўтиб, ёнгинасидек озод кушлардек яйраб юрган курсдошларига ич-ичидан ҳаваси келди, шунга яраса фикр-қараашлари ҳам ўзгара бошлади.

Кишишоқга боргач, Гулчехранинг биринчи курсида келиб-кетиб юрди, кейин талабалик ташвишларидан бўшамади. Вақт ўтиб, ёнгинасидек озод кушлардек яйраб юрган курсдошларига ич-ичидан ҳаваси келди, шунга яраса фикр-қараашлари ҳам ўзгара бошлади.

Замира Азимова, психолого-маслаҳатчи:

— Янги оила барпо этилиб, эр-хотин бир тану бир жон бўлиб кетишлари учун катор омиллар ва юйлар керак бўлади. Бунда уларнинг турмуш курган ёши, ўсиб улгайлан оиласиги туфтилди. Натижада шу нарса аниқланадики, 10 та сўровдан фикат иккиси ўчтаси дунёкарашга тааллукли, қолган кисми умумий турмуш тарзига боғлиқ сабаблар бўлиб чиқади. Мурожаат этаётгандарнинг 90-95 фоизида дунёкарашлар мос келмаслигидан эмас, иккиси томондан бирида характер, инсонийлик, ироданинг этиши маслигидан келишмовчилик юз беради. Чунки, дунёкарашнинг тўғри келмаслигини келин-куёв турмушнинг юзига оиласидан англаб этишади. Аммо эр хотинини ўзига этиказиб олишига ҳаракат ҳам киммайди. Узоқ йиллар яшагандан сўнг эса, бўшқа бир сабаблар пайдо бўлади, бироқ энди дунёкарашимиз тўғри келмаяпти, деган баҳо на билан ажришиб кетишиади...

Куни кечакабулимга ёш бир келинни онаси ва қайнонаси бошлаб келишиди. Келиннинг фикрлараш донрасида фикрлай олади. Кўёв бўлса, кўча кўрган, тадбиркорлик билан шугулланаидиган йигит. Бу ҳолатда ёш

келин нафақат эрини, балки қайнонаси тушишнига ҳам қийналяпти. Қайнона уни чирошли кийиниб, кулиб хушчакчак юршини ҳоҳляпти, кўёв ҳам келинни кенг мушоҳадали, зукко, қўйингки, ҳам ташки, ҳам ички гўзалларлик сифатида кўргиси келади. Ёш келин эса буни кабул қила олмаяпти ва ўртада низо чиқаяпти.

Аёлларда ҳам ўз жуфтининг етарилича ақли, имми, маданиятни эмаслигидан норозилим хиссси, бир-бирини тушунмаслик ҳолатлари оқибатида келишмовчилик содир бўлаётганинг бор гап. Бироқ орамизда айрим эркаклардан фарқли ўларок, бундай вазиятларда сабр билан иш тутаётган, керак бўлса, эрларини

ган қайнонаси ҳам тан берди. Ҳаш-паш дегунча тўрт ийл ҳам ўтиб кетди. Лола кундузи ишлаб, кечки пайт кўшиниларининг болаларига репетиторлик килди — рўзгорни амаллаб турди. Турмуш ўртоғига ёрдамлашиб, курс, диплом ишларини ўзишиди... Мана, ҳозир иккиси фарзанди ўқимишли, ўз йўлини топиб кетганидан ота-онаси фарзларинишиди. Олимжон ҳам буларнинг ортида рафиқасининг заҳматлари ётганини унгтани йўқ.

Психолог изоҳи:

Оиласда роль ва вазифаларнинг тўғри тақсимланиши, бу борадаги тасаввурларнинг мослиги. Эркакнинг бosh вазифаси — рўзгорни бокиши ва оила бошилигидан бўлиши. Аёлнинг асосий вазифаси эса оиласи асрар. Ҳаётий мақсад ва қадриятларнинг ўзаро мослиги шу-да. Агар ана шу ўз асос ўзаро мувофиқ, мутаносиб бўлса, бундай оила албатта мустаҳкам бўлади. Шу ўринида оила ахиллигига дарз етказувчи ташки омиллар борлигини ҳам унтузаслик

керак. Булар — ёт қадриятлар, оммавий маданият... Иккиси омиллар — муаммоларни биргаликда ҳал қилишдан кочиш, масъулиятсизлик... Оиласи мустаҳкамлаш учун зарур фазилатлар — кечириммиллик, сабротка, ўзароғамхўрлик, ишонч, садоқат, масъулият ва савиммият. Баъзан эр-хотин бир-бирларини кеттик севсанда, мана шундай жиҳатларга ётибкорларни, фикрларининг бир жойдан чиқмаслиги оиласига саодатга элтувчи ўйни тўсади. Масалан, аёл оиласи сақлаб қолишни истаса, эри ёқтирган китобни ўқиши, у яхши кўрган кинони кўриши мумкин. Хуллас, у билан сухбатлашишга, умумий мавзу топишига ҳаракат килиши керак. Баъзан эркаклар ҳам рафиқалари учун қандайдай янгиликлар кашф эта олишади. Фақатгина бунга хошиш-ирода керак.

Кўпинча эртак-киноларда воеалар баҳтили никоҳ билан якуп топади. Гўё кейинчалик қархонданларнинг ҳэтидаға ғамқару, тушунмовчиликлар бўлмайдигандай. Аслида никоҳ баҳтили ҳаётимизнинг бошланиши, дебочасидир. Бунинг учун эса оиласда ҳамма ўз ўрнини, вазифасини билиши, ёшлар ўзларини яхши, баҳтили хис килиши ва бундан теварак-атрофдагилар зиён кўрмаслиги шарт. Аввалбошдан етти ўлчаб, бир кесиб кўйилган пойдевор албатта мустаҳкам бўлади. Ҳар қандай тушунмовчиликлар, но-мутаносиблар ҳам ўз эчимини топади. Бошимизга Баҳт күши қўнишини истар эканмиз, ўша афсонавий күшнинг бир қаноти — ўзимиз, иккичи қаноти турмуш ўртоғимиз эканини унтузасликимиз даркор. Жуфтканот бир маромада, ўзаро ўйнун ҳолатда ҳаракат қилсангина парвоз давомли ва юксак бўлади. Хулоса шуки, баҳтимиз ўз кўлимиздадир...

Шахноза РОФИЕВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

Мунозара учун мавзу

АНЗУР — Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё вилоятларининг тоғли худудларидаги ўсадиган кўп ийлилк ёввойи пиёз "анзур" деб аталади.

Анзур пиёзининг шифобахш хусусиятлари жуда кўп.

Газетадан

АОРТА — биз юракнинг чап коринчасидан бошланаидиган энг катта томир, шоҳтомир "аорта" деб аталишини ва бу томирдан тарқаладиган артеријалар тананинг бутун аъзо ва тўқималарини кислородга бой қон билан таъминлашини яхши биламиз. Хўш, "аорта" сўзининг туб маъноси қандай мазмунни англатишини биламизми? "Аорта" сўзи тилимизга юон тилидан кириб келган бўлиб, "кўтараман" деган маънони англатан экан.

ҲАМШИРА — тилимизда асосан, "шифохонада ишловчи, ўрта тибий маълумотга эга бўлган ходима, тибий ҳамшира" маъносини англатган "ҳамшира" сўзининг туб маъноси "бир онани эмган опа-сингиллар" деган мазмунни англатган. Кейнинг даврларда бу сўз "сингил" маъносини ифодалаган.

Тиббий ҳамшира бўлса керак, оқ ҳалат, оқ қалпокли жувон келиб, Муродовани шифохонага таклиф этди.

Иброҳим Рахим

ХАСПЎШЛАШ — тилимизда кимдир ўзининг хато ва камчиликларини яширишини, айбини сездирмасликка ҳаракат килишини ёкинишини "хаспўшлаш" деган сўз билан ифодалаймиз. Қизиги шундаки, жанубий вилоятларимизда кадимда усти қуриган ҳашак билан ёпилган вақтинчалик турархой, кала "хаспўши" деб аталган. Умуман, бу сўзининг туб илдизи "хас-ҳашак билан ёпиш" деган маънони англатган.

У кирдикорларини хаспўш қилишга интилса ҳам, ўз ифлослигини одамлардан яширолмади. Ойбекнинг "Навоий" романидан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

БАХТ ҚУШИ КИМНИНГ КЎЛЛАДА?

БАХТ Қ

Имконият

ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ЭНГ ЯҚИН КҮМАКЧИСИ

Юртбошимиз ташабуси билан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка кенг йўл очилгач, вилоятларнинг чекка қишлоқла-рида ҳам минглаб кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари очилиб, кўплаб янги ишчи ўринлари яратилди.

Ургут туманидаги "Ҳасан-Зулайхо-Хусан" хусусий корхонаси беш йилдирки, тумандаги рўйхатдан ўтган уч ўздан зиёд кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари, фермер ҳўжалик-ларидан қарийб ўздан зиёдининг хисоб-китоб ишлари, солиқка тортиш, режалаштириш, молиявий ҳўжалик фаолияти билан боғлиқ масалалари юзасидан консалтинг хизмати кўрсатиб келмоқда.

Бугунги кунда мазкур корхонага мурожаат этувчиларнинг кети узимлайди. Жамоада ишлётган ўн нафарга яқин салоҳияти иқтисодчи ва бухгалтерларнинг ўз вазифасини мукаммал билиши, мижозларнинг талаб ва истакларини ўз вақтида бажариши таҳсинга лойик.

— Туманимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланётган корхона вакилларининг айримлари хисоб-китоб ишларини пухта билишмайди, — дейди корхона-рахбари Нодира САТТОРОВА. — Вахоланки, бу борода тўлиқ маълумотга эга бўймай туриб, ийлилк бизнес режа, хисоб-китоб ишларини юритиш, солиқ идорасига хисобот тақдим этиш анча мушкул. Шунинг учун баъзи солиқ идоралари хусусий тадбиркорлар ўз хисоботларини муддатида топшира олмаётганларидан нолишади. Ана шундай пайтда биз уларга кўмакка келамиш.

Дарҳакат, Самарқанд вилоятида соҳада қалдирғочлардан бири — "Ҳасан-Зулайхо-Хусан" хусусий корхонаси буғунги кунда тадбиркорларнинг яқин ҳамкорига айланган. Корхонанинг ягона, соддальаштирилган солиқ тизимида фаолияти юритishi ва бюджетдан ташари ортирилган маблағлари уни ривожлантириш, маҳалла ободончилиги, кам таъминланган, ёлиз оиласларга моддий кўмак бериш каби савобли ишларга ҳам йўналтирилмоқда. Мижозлар сифатли хизмат кўрсатиши маъсадида замонавий компютерлар келтирилди. Тумандаги иқтисодиёт ва агросонаот коллежлари билан ҳамкорлик шартномалари асосида мазкур корхонада ўқувчиларнинг амалиёт ўташлари ташкил этилган. Ҳудуддаги кам таъминланган оиласлар фарзандларига белуп компютер сабоқлари берилмоқда. Шунингдек, корхона жамоаси "Навбог" маҳалласининг ободлиги ва турли байрам тадбирларига ҳам бош-кosh бўлмоқда.

Мазкур корхона раҳбари Нодира Сатторова 1987 йилда Самарқанд қишлоқ ҳўжалик институтининг иқтисод йўналишини таомонлаб, тажрибали устоzlарни Ўлмас Ҳайдаров, Ниёсiddин Саидовлардан хисоб-китоб ишларини, аник режалаштириш ўйларини мукаммал ўрганди.

— Хисоб-китоб ишлари ўзига хос бўлиб, бу тинимсиз изла-нишини, ўрганишини, янги чиқсан фармон ва қарорлардан доимо хабардор бўлиб боришни талаб этади, — дейди сухбатдоши-миз.

Нодира опанинг турмуш ўртоғи ҳам тадбиркор. Фарзандлари Умиджон ва Ситораҳонлар тумандаги иқтисодиёт коллежини таомонлаб, оналари билан бирга ишлашмоқда. Бекjon, Ҳасан-Хусан ва Зулайхолар эса ҳали мактаб ўқувчилари. Кенжа қизи Зулайхо 4-синфда ўқиётган бўлса-да, лекин келгусида онаси-дек иқтисодчи бўлишни мақсад қилиб қўйган.

Мижозларга намунали хизмат кўрсатадиган, қолаверса, ма-халла ахлидан ўзининг беминнат ёрдамини аямаётган, миллий қадрятларимизни, меҳр-оқибат тушунчаларини эъзозлаб ке-лаётган мазкур корхона жамоаси Мустаккам оила йилида ҳам қатор хайрли ишларга бош-кosh бўлишмоқда.

Ҳошим ОРЗИҚУЛОВ,
"Оила ва жамият" мухбири.
Самарқанд вилояти.

Реклама ўрнида.

АЁЛ КЎНГЛИ

Тақдир экан-да. Болалари пойтахтда, онаси тумандаги, ўзи эса вилоят марказида яшайди. Уйида қўним тополмай қолган. "Болаларим нима бўлди? Кичкинам институтдан қайтганда бўй-бўйуз козон, совук чой, йигиштирилмаган дастурхон кутади. Ўзим ёндида бўлсан оғзига бир иссиқ тутардим - да." Тонг отмас ҷоғданоқ йўлга отланади. Қизларини қўргачнига, бироз хотиржам тортади: ранглари бинойидай, қозонида овқати ҳам бор. Учовгинаси овқат қилиб ейишган-дир-да. Хотиржам тортади-ю, лекин шу заҳоти... "Онам ҳам омонат. Салкам тўқсонин коралаб котилар. Невараларининг ҳаммагинаси ўғил. Келин ҳам ишли. Эрта кетиб, кеч келади. Кўз тикиб ўтиргандирлар йўлимга..."

Аёл кутган тонг отмас ҷоғли бўлиб кетаверади.

МАСЛАҲАТ

У бир умр маслаҳат сўраб яшади. Ҳаммадан сўради. Аввалига чиндан мух-тоj деб ўйлаб маслаҳатларини аямадилар. Сўнгра беминнат маслаҳатларидан баҳс, мунозара, ҳатто тортишув ясаб олаётганини кўрганлар бу ишни бас килишиди. "Ўзинг билар экансан, нега сўрайсан?" дегандек.

Энди уни билгандар осмондан тушгандек берилган саволларига елка қисиб қўшишади. Билмагандар эса... охири ҳайрли тугамайдиган беминнат маслаҳатлари учун балога гирифтот бўлишларини ҳали сезишмайди. Энг ёмони эса унинг умри ана шу савол-жавоблар аро соврилиб кетарди...

Дилроз АБРАЕВА

ҲАР ДАРДНИНГ ДАВОСИ БОР

Ҳар дарднинг давоси бор
Бутун дунё ахлини хавотир-
га солиб турган хасталиклардан
бири ўсма касаллиги (онколо-
гик) охир-оқибат айрим киши-
ларнинг ҳәтига зомин бўлаёт-
гани сир эмас. Лекин ҳар қандай
дарднинг ҳам давоси бор-
лиги ҳакиқат. Шундай экан, энг
аввало, ҳар қандай одам бемор
бўлмасдан бурун ўз вақтида
шифокор кўригандан ўтиб турса
нур устига аъло нур.

Бугунги кунда ўсма касал-
ликларини даволаш, одинни
олиш имкониятлари йил сайнин
кенгайб бормоқда. Бунинг учун
бираччи профилактик кўрилар жуда
кatta наф бершишини ўз тажрибами-
да кўраяпмиз. Бу борода фарол-
лик кўрсатиш саломатлик гаро-
ви эканлигини унутмайлик.

Хўш, бу хасталикларнинг илк
белгилари нималардан иборат,
деган ҳакли савол туғилади.
Инсоннинг умумий холисзлани-
ши, сабабсиз озиб кетиш,
кўнгил айниши, қайт қилиш,
ички азольардан қон кетиши,
нафас олиш ва чиқаришнинг
қийинлашуви, овознинг ўзгари-
ши ўсма касалликларига хос
бўлганд ҳолатлар бўлиб, бундай
пайтда зудлик билан малакали
тиббий текширув зарур. Мъль-
умки, эндоскопик текширув-
лар саломатлик учун деярли
безарап усул бўлиб, бу ҳар
қандай ўсма хасталикларини
зудлик билан аниқлашга ёрдам
беради. Айникоша, бу мезда
ичак, нафас ва кулок-бурун
йўллари ўсма касалликларини
самарали даволашда кўл кел-
моқда.

Бу борада бизнинг Тошкент
вилоят ўсма касалликлари дис-
пансери кабул-диагностика
бўлимининг малакали шифокор
мутахассислари сизга яқиндан
кўмак беришга тайёр. Замона-
вий тиббий усуналар билан
хизолланган диспансерда тек-
ширув диагностика хизматла-
ридан ташкари ўсма одди касал-
ликларини ва шу каби дард-
ларни замонавий усуладарда
самарали даволаш мулажала-
ри ҳам олиб борилияпти.

Муҳтарам юртдошлар! Ҳас-
талика қалинмасдан аввал ҳар
қандай бойлиидан-да азизрок
бўлган сихат-саломатлигиниз
хакида хозирданоқ қайтурсинг!
Асадулла АБДИҲАМИМОВ,
Тошкент вилоят ўсма
касалликлар диспансери
шифокори.

Соғлигимиз — бойлигимиз

Простатит — простата безининг ялигланиши эреклар орасида энг кўп тарқалган урологик касалликлардан бири хисобланади. Унинг келиб чиқишига асосий сабаб простата безига инфекция тушиши билан белгиланади. Инфекция эса сийдик пуфаги орқали, сийдик йўллари, тўғри ичак, қон ва лимфа томирлари орқали тушиши мумкин.

Лекин факатгина вирус тушиши қасалликларини намоён кила олмайди. Мойиллик килувчи факторлардан бири организмнинг совук котиши билан изохланади. Шунингдек, доимий ўтириб ишлаш, каби-я, узоқ вақт жинсий муносабатдан сакла-ниш, аъзолардаги сурункали, ўтказилган урологик ва венерик касалликлар хам сабаб бўлиши мумкин. Бу каби жараёнлар простата безида қон айланишининг бузилишига олиб келиш билан бирга, микробни безинг ичига кириб келишини осонлаштиради. Бу ҳолат микробни простата бези тўқимасида кўпайиши ва ялигланишига олиб келади.

Касаллини ўтириб ва сурункали простатит кўришида намоён бўлади. Ўтириб простатитда тана ҳароратининг кўтарилиши, чот оралиги, чов, қовуқ устидаги оғриклиар ва кийинчилик билан сийш кўринишида бўлади. Лекин кўпинча простатит сурункали кўринишида бемори бозовта қўлмаган ҳолда ҳам бошланади. Унинг аломатлари жуда кўп, бироқ илк белгиларини ўз вақтида илғаш кийин. Асосий белгилардан бири оғрик хисси бўлиб, кўпинча у бемор тинч, осойишта бўлган

пайтда пайдо бўлади. Оғрик асосан мояклар, ковуқ устида ва бедда бўлади. Кўпина ҳолларда простатит радикулит билан араплаш кечганилиги сабабли бедлайди оғрикнинг кетиши анча мушкулдир. Агар ялигланиши жараёни кўшни аъзолар, уру дўмбокчasi ёхуд пешоб чиқарув каналига ўтса, сийшинга оғрикли ке-чиши ҳам кузатилади. Гоҳо жинсий қўзғалиш ва уруг чиқиш пайтида ҳам оғрик хисси кузатилади.

Энг кўп учрайдиган асосий белгиларидан яна бири пешоб чиқарии жараёнидаги патолого-тиббий ўтиришdir. Беморларда тез-тез ва бироз қийналиброк пешоб отилиб чиқишидаги шиддатнинг сусайши ҳамда нимадир томчилагандек ҳолат кузатилади. Касалликинг умумий белгиларидан бири, жиззакилик, ўйқунинг бузилиши, бехоллик, иш қобилиятининг пасайши, чанқаш, оғиз куриши шулар сирасига киради.

Вақт ўтиши билан беморларда жинсий кувват сусайши кузатила бошлади. Шунинг хисобига сабабли оғриклиар тез-тез ва бироз қийналиброк пешоб чиқарувни кутилашини кўпайди. Сурункали простатит қайта-қайта кузатилганда простата безига ялигланиши жараёнлари авжи-чақиади. Шунинг хисобига бу асоратлари кўпайди. Кўпинча бу асоратлар уруп пуфагининг ялигланиши (веникулит), мояк ва мояк ортиғининг ялигланиши (орхозепидидимит) кўринишида намоён бўлади. Оҳири оқибатда бу каби салбий асо-ратлар жинсий ожизлик ва эрраклик бепуштлигига олиб келиши ҳам мумкин.

Баҳодир РАҲМАТУЛАЕВ,
1-Тошкент шаҳар клиник шифохонаси
урология бўлими врачи,
тиббиёт фанлари номзоди.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўкув маркази

куйдаги ўкув курсларига таклиф этади:

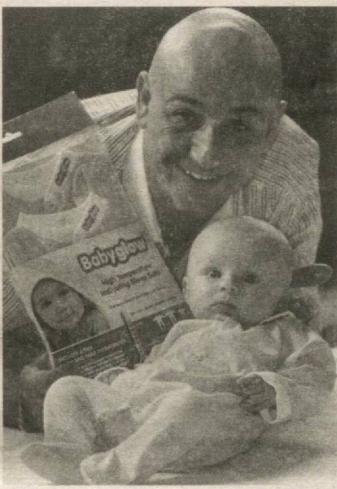
Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.	Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой, Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.	Сартошлик — 2-3 ой (йўл болалар учун).
Аёллар костюм-шиши, плаш-пальто — 1-2 ой.	Каштацилик — 3 ой (машинкада вышивка).
Хамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалият.	Тўқувчилик — 2-3 ой.
Хамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан). Тиббий массаж — 2 ой. Нұхтила — 1 ой.	Инглиз тили — 3 ой.
Пишириклиар олий курси — 1 ой.	Рус тили — 3 ой.
Йўлур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.	Бисер, янын мунҷоч тикиш — 2 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.	Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Бухгалтерия хисоби — 3 ой.	Компьютер сабоқлари — 2 ой.
	Интернет — 1 ой.
	Барчаси амалиёти билан
	Ётотхона мавжуд.
	Ўқиши тутгантанларга ДИПЛОМ берилади.
МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-йи 31-хона.	
МУЛЖАЛ: Юнусобод дехон бозори орқасида.	
ФИЛИАЛ МАНЗИЛ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-йи 40-хона.	
	МУЛЖАЛ: Кўйлик кимий бозори рўпарасида.
	ТЕЛ: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, 225-97-93 (18 ⁰⁰ дан 22 ⁰⁰ га).
	ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99897 785-90-30 (кундузи)

ТЕРМО-ЛИБОС

Тасаввур қилинг-а, боланинг иситмаси чиқса, унинг кийими ўз рангини ўзгартиради.

Ха, бундан икки йил мукаддам шундай кийим ихтиро қилинган. Буюк Британия қироллигига яшовчи икки ойлик қизалоқнинг отаси Крис

Эбежер (Chris Ebejer) боланинг исиги ошганда ўз рангини ўзгартирадиган кийим яратди.

Бу ажойиб ғоя Эбежерга гўдаклар парвариши ҳақидаги ажойиб хужжатли фильмни кўрганидан сўнг келганди. Ва у тезда олимларни иссиқкка таъсиричан молекулаларга эга бўлган сиёҳ яратишга чакириди. Бу ранг-бўёқ 100 фоиз пахталик материалга яхши сингиб, жойлашиши ҳам муҳим эди.

Шундай қилиб, 42 ёшли ихтиро-чи куюнчак ота антиқа лойиҳасини амалга ошириш учун умренинг олти йилини ҳамда 700 минг фунт (1,13 миллион доллар) маблагини сарфлади. Хайрли мақсади амалга ошгач эса, Эбежер либос ишлаб чиқаришида етакчи бўлган компаниялардан бири билан 12,5 миллион фунт(20,3 миллион доллар)лик шартномани имзолади.

Болалар кийимлари кўпинча пушти, мовий ва оч яшил рангларда ишлаб чиқариларди. Янги ихтиро натижасида уларнинг ранглари тана ҳарорати 37 даражадан ошганда оқ рангга киради. Табиийки, чакалок иситмаси чиқаётгани, ўзини ёмон хис қилаётгани ҳақида ота-онасини огохлантира олмайди. ёш болаларнинг исиги кўтарилиб кетишига қарши ўз вақтида чора кўрилмаса, кўпгина ҳатарли касалликлар, масалан, менингтаб каби ҳасталик билан оғришларга олиб келиши мумкин. Шунинг учун бу либосларнинг афзаллик томонлари жуда кўп.

"Babyglow" деб аталувчи бундай кийимлар тез орада оммалашиб кетди ва уни ишлаб чиқарувчи компания эндиликда худди шу хусусиятга эга бўлган одеяллар ишлаб чиқаришни ҳам режалаштиришган.

Наргиза СИДДИКОВА
тайёрлади.

УМИДЛИ ДУНЁ

Турмушга чиқаётганимда баҳтли-саодатли бўлишини орзу қылгандим. Қайнотам узоқроқ қариндошимиз эди. Да-стлаб таниши-билишлар ҳавас қилгулик дараҷада биноидаек яшадик. Бефарзандлик туфайли қайнакам хотинидан ажрашгач, қайнотам менинг кўзимни очирмай қўиди. Чунки авалги овсним кайнотанинг қариндоши эди. Қайнотамга тап тортмай "Нима, сизнинг қариндошингиз бу ховли-жойнинг эгаси бўйли, кексайганимда унинг қошковогига қараб ўтираманни", деб йўқ жойдан жанжал чиқарарди. Қўлимда бу ойлик қизам билан отамнига қайтиб келдим. Орадан бир йил ўтгач, Махмуд онасининг инсоға келганини қайтакта таъкидлаб, мени қайтариб олиб кетди.

Иккинчи қизим туғилди. Ба-рибир қайнотанинг феъли ўзгармади. Энди менга тұхмат қилиш йўлига ўтиб олди. Отанам ҳам қайнотанинг құлмишларидан хабар топиб, устига-устак, эримнинг ёғлон гапларга ишониш, мени аямай қалтаклаганини кўриб, икки қизим билан яна қайтариб олиб кетишиди. Сўнг қонуний ажрашдик. Ҳамисира бўйли ишлардим. Ота-онаға, акамнинг оиласига оғирим тушмасин, деб вақт топдим дегунча тикиш-бичиши билан ҳам шугулланадим. Бола-да, кизларим акамнинг фарзандлари билан тез-тез жанжаллашиб қоларди. Бир куни келинотим болала-рини олиб аразалаб ота-онасинига кетиб қолди. Акамга "Ё мени ва бола-ларинизни дейсиз ёки синглингизнинг етимчаларини", деб шарт қўйибди. Келинотимнинг гапига ачич қилиб, алам билан сўраб-суршиштари Турғун исмлини кишига турмушга чиқдим. Бургага ачич қилиб, кўргага ўти қўйганимни кеч билдидим. Турғун бефарзанд эди, кизларимнинг бошни сийлади, дебман. Тўғри, ёмон гапи йўқ эди. Лекин ниҳоятда тепса-тебранмас, ишемас экан. Ётиб еганга тоғ ҳам чидамас, деб беҳзат айтилмаган. Отасидан қолган ховли-жойни сотиб, чоғроқ ўй олиб яшаётган экан. Икки қизимга кўшиб дагнаса эрни ҳам боқиши гарданинга тушди. Энди аввалидан ўн карра кўпроқ ишлай бошладим. Аҳволимга акамнинг раҳми келди. "Ховли-жой сотиб олдим, болаларни олиб ота-она билан яшагин", деди. Елкамдан тоғ ағдарилгандай дарров рози бўлдим. Ахир кейнинг пайтларда оғир меҳнатни соглиғим ҳам кўтмарп қолганди. Турғун билан ҳам ажрашишга мажбур бўлдим. Ҳозирги кунда катта қизим коллежда, кичиги мактабда ўқиётни. Соглиғим тикларни, ҳаётим изга тушди. Гоҳида қизларини эгасига топширган, хайҳотдай ҳовлида ёғлиз колиб кетишимни ўйлаб сикиламан. Умидли дунё...

Ёшим 38 да. Маълумотим ўрта-маҳсус. Икки қизим бор. 50 ёшгача бўлган,

КИЗИЛМИЯ

Табиат — дориҳона

Дарё, канал, кўл, ариқ бўйларида кумли жойларда ўсадиган қизилмия — солодка кадимдан шифобашх ўсимлик сифатида қадрланган. Ҳалқ табобатида унинг илдизидан тайёрланган қайнатма шамоллаш, ўтат, кўк йўтал, томок, мъеда-инач ва ишак яллигланишида, сурункали қабзиятида енгил сурги дори сифатида кўлланилган. Абу Али Ибн Сино бу ўсимликни илдизининг куқини, шарбати билан қовуқ, мъеда яллигланиши ҳамда ўпка касаллигини даволаган. Қизилмия илдизидан олинган шарбат нафас йўллари шамоллаганда балғанини осон қўйиради.

Бу ўсимликдан тайёрланган малҳам экз-ма, алерилик, дерматит шифо.

Шамоллаш ва йўталда ярим литр совук сувга куритиб, майдаланган қизилмия илдизидан 1 ош қошик, солиб 5-10 дакиқа қайнатилиди. Сўнг оловдан олиб 10 дакиқа дамлаб кўйилади. Сузичдан ўтказиб ярим стакандан кунинга 3 маҳал илиқ ҳолда ичилади.

Сурункали қабзиятда қизилмия илдизидан талқон тайёрланади. Кунига 3 маҳал талқондан 1 чой қошик истеъмол қилинади. Ва дарҳол қайнатиб сивитиган сув ичилади.

Кўййутал, томок, ичак яллигланишида идишга 1 стакан сув қўйиб, устига қизилмия илдизининг майдаланганидан 15 г солинади. Сўнг 10 дакиқа қайнатилиди ва 1 соат давомида дамлаб кўйилади. Сузичдан ўтказиб кунига 4-5 маҳал 1 ош қошикдан ичилади.

Лобар СОБИРОВА,
дориҳунос.

ҳаётда ўзимдай қийинчилик кўрган, меҳнатсевар, ўйим-жойим дейдиган, зарарли одатлардан холи инсон учраса, турмушга чиқмоқчиман.

АЗИЗА,
Тошкент вилояти.

ОИЛАМ МУСТАҲКАМ БЎЛСА...

Нигина билан севишиб турмуш кургандик. Унинг онаси савдо билан шугулланарди. Онам болалигимда қазо қилгач, кўпроқ тарбиямиз билан катта опам шу-

гуллананди. Нигинага кўнглим борлигини ўшитган опам аввал бошда ҳам "Куни бўйи бозордан бери келмаган аёлнинг қизининг тарбияси қанақа бўларкан", деб иккапланганди. Қизи бозорда нарса сомтайди-ку, барибир шунга ўйланамад, деб оёқ тираб олгандим. Ўшанда бу кўргилларим етти ухлаб тушишга ҳам кирмаган эди. Кизчали бўлдик. Бу орада ишми юришмай, сал қийнилаб қолдик. Қайнотам рўзгорга зарур маҳсулотларни келтириб, ёрдамлашиб турди. Кўн ўтмай хотиним ўзгара бошлади. ўз ўйимга бегонадай бўлиб қолдим. Бир куни қайнотам, "Нигина, кўзингни каттароқ оч. Бу нимаси, лоа-лаб еб-ишичинги таъминлай олмайдиган эрқак сенинг тенгингни? Битта боланг борида этагингни йиғиштири. Хўп дессанг, олам гулистан. Сендан пулимни аямайман. Ахир ёғлиз қизимсан", деб ақи ўргаттаётганини ўшитиб қолдим. Охири қайнотам айтганини қилди. Қизим тирик етим бўлди. Конуний ажрашдик.

Маълумотим ўрта-маҳсус. 45 ёшга-

ча бўлган, ўйим-жойим дейдиган, вафодор, инсоний фазилатларни қадрлайдиган аёл учраса, оила курмоқчиман.

КУДРАТ,
Тошкент шаҳри.

ИККИ ЁРТИ БИР БУТУНМИЗ

Саъдулла меҳрибон, раҳмидил бўлганини турфайли синфолашарим орасида ногирон бўлишинга қарамай доим менга яхши мумалана киларди. Пахта теримида ҳашарга чиқсан, теримчилар қаториди да бўлсан-да, пахтани тарозига олиб боришин Саъдулла-нинг ёрдамисиз уддаломасдим. Бора-бора унинг меҳри мухаббатга айланди.

Ота-онасининг қаршиларига қарамай менга ўйланди. Шунчалар баҳти эдимики, ўша кунларимни, кувончларимни сўз билан таърифлай олмайман. Қайнота-қайнотанинг ҳам меҳрини қозондим. "Нигорон бўлсанг-да, сендан баҳти аёл йўк дунёда", деб онамнинг боши осмонда эди. Тугрухонада қизчамини қўлига олган доянинг

"Чап оёги сал қалтароқми?" деган сўзлари юрагимни музлатди. Кўз олдим коронгулашиб, хушимдан кетибман. Қўллари мунчоқдай гўдагимни багримга босдиму минг бир ҳадик юрагимни кемирарди. Бу хабарни ўшитган қайнота-қайнотанинг ҳафсаласи пир бўлди. Неварасига ҳам бокишимди. Лекин Саъдулла қизимизни еру кўкка ишонмасди. Уни олиб бормаган дўхитура табиб қолмади. Натижаси бўлмади. Иккинчи қизимнинг ҳам оёғи калтароқ туғилгач, Саъдулланинг ҳам феъли ўзгарди. Ниҳоят конуний ажрашдик. Орадан беш йил ўтгач, онам билан маслаҳатлашиб, "Оила ва жамият" газетасига ҳаётим тағсилотларини ёзиб хат йўлладим. Оли ой ўтгач, тутилиб гапирадиган Кароматилла исмли йиғит билан танишдим. Хотини нуқсонини юзига соловергач, ажрашишган экан. Икки ёрти бир бутун бўлиб, оила курдик. Турмуш ўтргониз қизларига меҳрибон. ўз тенгимни топдим. Сизлардан бир умр миннатдорман.

ХОСИЯТ,
Бухоро вилояти.

ТАХРИЯТДАН:

«Бахти бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат килаётган фукаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд карорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧЕН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

• Идишга ўрнашиб қолган балиқ ёки пиёз ҳидини чой қўйаси билан артиб йўкотса бўла-ди.

• Агар гул яхши "нафас" олиб ривожланишини ҳоҳласангиз, унинг баргларидағи чангни тез-тез артиб туринг.

• Кактус гулини эски тубақдан янгисига ўтказмоқчи бўлсангиз, резина кўлқопларни кўлинингизга кийб олинг, сўнг гулни иккни томонидан паралон билан авайлаб ушлагач, тупроқка тўлдирилган янги тувакка секин-асталик билан жойлаштиринг.

• Гул тувакига керагидан ортиқ сув куйманг. Агар у 2-3 дақиқа ичиди тортиб олмаса, сувини тўкиб ташланг, акс ҳолда гул томирлари чирий бошлади.

• Қуқ килиб дамланган ҳафвага идиш ювигини намлаб олинг, сўнг металл идишлар юзасини эҳтиёткорлик билан артиб чиқинг. Кейин тоза сув билан чайб ташланг. Бу усул идишларингиз хираклиши билан олдини олиб, уни кўзни қамаштиргудек ялтироқ ҳолга келтиради.

• Чинин идишларни иссик сувда ювиш мумкин эмас. Акс ҳолда унинг жилвадорлиги йўқо-либ саргайиб колади.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

ТЕАТРГА КИРОЛМАДИК...

— Алло, таҳтириятми?
— Худди шундай, эшитамиз сизни?

— Мен Жиззахдан Донохолман. Ўтган хафта оила аъзоларим билан Тошкентнинг айлангани бордик. Пойтахтимизнинг диккатга сазовор жойларини зиёратга килиб ниҳоятда кувондик. Кейин эса кечки соат олти яримларда ўзим яхши кўрган Миллий академик театрга бордик. Кассадан чипта оламиз десак, сотовчи киз "Олажон, кен қолдингиз, спектакль бошланганига ярим соат бўлди, энди бошқа куни келасиз?" деб жавоб берди. Кизик, бир пайтлар, эслайман, ёз ойларида дэврла барча театр томошалари кечроқ, яни соат 19 дан кейин бошланар, бу аксарият томошабинлар учун кулайлик туғдирарди. Яна театрга муҳлис тушмайти, деган гапларни кўп эшитамиз, балки баҳор, ёз ойларида томошо вақтини сал чўзиш керақдир? Тағин бир гапни эшитдим, айрим актёrlар тўй-томушаларга кечикмаслик учун шундай йўл тутиштаган эмиш, наҳот шу рост бўлса?

Бир қарашда арзимасдек туюлган ушбу масала ҳақиқатан ҳам мулоҳаза қилишга, шу билан бирга жиззахий муштариини ўйлантираётган саволларга аниқлик киритиш лозимлигини инобатга олиб, пойтахтимизда фаолият юритаётган номдор театр мутасаддиларига мурожаат этди.

такллар соат 19 да бошланган. Лекин кейинчалик томошабинларга ҳар томонлама кулайлик туғдириси мақсадиди шундай йўл тутилган. Албатта, муҳлислар ҳамиша ҳақ ва биз бундай талаб ва истакларни ўтиборга олган ҳолда ёзги мавсумда намоиш этиш режалаштирилган спектакллар вақтини 18.30 ёки 19.00 га кўчиришимиз мумкин. Бироқ яна бир нозик жихати ҳам борки, театримиз жамоasi июль ва август ойларида гастроль сафарларида ёки таътилда ҳам бўлади. Сентябрь ойидан бошлаб эса, биламизи, кунлар кисқариб боради. Актёrlар тўғта бориши учун вақтни ўзgartаришган деган гап эса мутлақа нотўғри, мантиқа тўғри келмайди.

деб сўрасак, бъазилари "Жон-жон деб охиригача кўрардигу, аммо борадиган ўйлумиз узоқ-да, кеч қолмиз" деб жавоб беради. Бундай пайтда ўтироғза ўрин қолмайди.

Алишер АЗИМОВ
ёзб олди

ҚОНУН АСОСИДА БЕРИЛАДИ

Амалдаги хужжатларга кўра, ворислик иккى ҳолатда, яъни васият ва қонун бўйича амалга оширилади. Қонун бўйича ворислик васият мавжуд бўлmasa ёхд бутун мероснинг тақдирини белгиламаса, шунингдек, Фуқаролик Кодексида белgilangan бошча ҳолларда амалга оширилади. Мерос очилган пайтдан мерос колдирувчига тегиши бўлган унинг ўлимидан кейин ҳам бекор бўлмайдиган барча хукуқ ва мажбуриятлар мерос таркибига киради.

Мерос фуқаронинг ўлими ёки унинг суд томонидан вафот этган деб ўзлон килиниши оқибатида очилади. Мероснинг очилиш жойи деб мерос колдирувчининг охирги яшаб турган жойи хисобланади. Фуқаролик кодексининг 1135-1140-моддаларида қонун бўйича ворисликнинг кетма-кетлик бўйича олтига

навбати белгилаб қўйилган. Масалан, биринчи навбатдаги меросхўрлар сирига болалари, эри (хотини), ота-онаси (фарзандликка слувчилар), иккинчи меросхўрлар aka-ука, опа-сингил, бобобуси... ва хоказолар назарда тутилган.

Ворисларнинг ҳар бир навбати аввалиги навбатдаги меросхўрлар бўлмаган, меросдан четлаштирилган, меросни ҳабул кимлаган ёхуд ундан воз кечган тақдирда ворислик хукукига эга бўлади. Конунчиликдаги янгиликлардан бири, Фуқаролик Кодексига 1140-1-

мода киритилди, унга кўра агарда мөрсӯх мерос очилгандан сўнг вафот этса, унга тегишили улущунинг меросхўрлariга ўтиши белгилаб қўйилди.

Мөрсӯхлар давлат нотариал идорасидан қонунда белгилangan тартибда меросга бўлган хукуқ тўғрисидаги гувоҳнома олишли мумкин.

Мол-мулк ворислик хукуқи бўйича давлатга ёки қонунда назарда тутилган холларда фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига ўтган тақдирда меросга бўлган хукуқ тўғрисидаги гувоҳнома тегишили давлат органига ёки фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органига берилади.

Саволга Наманган шаҳар 11-сонли ДНИ нотариуси А. АРТИКОВ жавоб берди.

Қилмиш-қидирмиш

иёлдилини 80 минг сўм миқдорида пора олаётганида кўлга тушди.

Департаментнинг Ҳамза туман бўлими ходимларининг аралашви билан ўз хизмат вазифасидан ноконуний фойдаланишига уринган котиба қилмишига ярasha жазоланди.

Равшан РАХИМОВ,
Бош прокуратура хузуридаги СВОЖДЛІК
Департаменти Тошкент шаҳар
Ҳамза тумани катта инспектори.

ТАЪМАГИР КОТИБА

Деярли ҳар куни турли юмушлар баҳонасида маҳалла кўмиталярига ишимиз тушади. Пойтахтимизнинг Ҳамза туманинаги маҳалла фуқаролар йигинларидан биррида маъсул котиба бўлиб ишлайдиган М.Солиева (исм-шарифи ўзгаририлган) улдабурон чиқири колди. Бир сўз билан айтганда, соддадил кишиларнинг ишончини қозониб, ўз вазифасини суннитечмоқ килишадиган кўмиталяридан бири, Фуқаролик Кодексига 1140-1-

Фуқаро А.Зоировнинг аризаси асосида ишончиликни таниди.

Фуқаро А. Зоировнинг аризаси асосида ишончи